

Príloha č. 4

Základná škola s materskou školou Jána Smreka, Melčice – Lieskové 377

**Školský vzdelávací program
pre žiakov so všeobecne intelektovým nadaním**

ISCED 2 – nižšie sekundárne vzdelávanie

Vypracovala: Mgr.Katarína Remencová, riaditeľka školy

.....
Dátum nadobudnutia účinnosti: 2. 9. 2009

Charakteristika školského vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním

1. Zameranie školy a stupeň vzdelania

Podľa § 161 ods. 27 školského zákona pracujú aj školy pre deti alebo žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami podľa vzdelávacích programov od 1. septembra 2009.

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní vymedzuje v § 2 písm. j) a q) dieťa, resp. žiaka s nadaním ako dieťa (žiaka) so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby musia byť diagnostikované zariadením výchovného poradenstva a prevencie (§ 2 písm. j). Podľa § 103 ods. 1 sa výchova a vzdelávanie žiakov uskutočňuje v školách so zameraním na rozvoj

a) intelektového nadania detí a žiakov

1. všeobecného intelektového nadania,
2. špecifického intelektového nadania,

b) umeleckého nadania detí alebo žiakov,

c) športového nadania detí alebo žiakov.

Tento štátny vzdelávací program je určený pre školy podľa § 103 ods. 1 písm. a) bod 1. školského zákona, konkrétne pre školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním na úrovni ISCED 2. Na tejto úrovni môžu žiaci s nadaním získať pomocou modifikovaných edukačných metód, ktoré zodpovedajú ich špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám, detailnejšie poznatky a hlbšie porozumenie vzťahom medzi nimi. Kľúčové kompetencie, ktoré si majú osvojiť, sú však tie isté, aké si osvojujú ostatní žiaci. Princípy štátneho vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sú teda totožné s tými, ktoré možno nájsť v Štátnom vzdelávacom programe pre 2. stupeň základnej školy v Slovenskej republike. Rozdiel je v tom, že vo výchovno-vzdelávacom procese treba zohľadňovať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby nadaných žiakov. Im sa musia prispôbiť formy, metódy a techniky pedagogickej práce. Zohľadňujú sa odborné poznatky o špecifikách a odlišnostiach vývinu nadaných detí, a to tak vo výkonovej oblasti, ako i v oblasti osobnostnej, emocionálnej a sociálnej. Ide nielen o akceleráciu, ale aj možné disproporcie, asynchróniu, disharmoniu a heterogénnosť vývinu intelektovo nadaných žiakov, ktoré pre nich bývajú charakteristické.

Vzhľadom na uvedené vývinové osobitosti treba v práci s intelektovo nadanými žiakmi aplikovať psychologické prístupy, ktoré zohľadňujú celé spektrum ich charakteristických prejavov a niekedy aj protichodných osobnostných vlastností.

Patria k nim komunikatívnosť, sociabilita, adaptabilita, senzitivita, afektivita, individualizmus, anxiozita, imaginácia, ambicióznosť, perfekcionizmus, nekonformnosť, hyperaktivita a ďalšie. Preto treba so žiakmi so všeobecným intelektovým nadaním pracovať aj psychologicky a výchovne, adekvátne formovať ich osobnosť. Prístupy pedagógov musia byť vysoko individualizované a zohľadňovať špecifiká a potreby každého jedného nadaného žiaka.

2. Ciele primárneho vzdelávania žiakov so všeobecným intelektovým nadaním

Všeobecným cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je napomáhať harmonický rozvoj ich osobnosti tak, aby sa naučili čo najefektívnejšie zhodnocovať svoje nadanie, pracovať samostatne, tvorivo a so záujmom a aby sa optimálne adaptovali na prostredie rôznorodého sociálneho kontextu. Program nižšieho sekundárneho vzdelávania (na 2. stupni základnej školy) nadväzuje na primárne vzdelávanie v základnej

škole. Má zabezpečiť hladký prechod z primárneho vzdelávania na školské vzdelávanie nižšieho sekundárneho vzdelávania prostredníctvom stimulovania prirodzenej poznávacej zvedavosti a aktivity detí.

Vychádza z doterajších skúseností žiakov, ich vedomostí a záujmy rozvíja v súlade s ich individuálnymi možnosťami tak, aby sa dosiahol pevný základ pre ich budúci akademický a sociálny úspech. Druhý stupeň základnej školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním považujeme za pokračujúci stupeň, na ktorom sa overuje, zisťuje a potvrdzuje úroveň ich nadania, výkonového potenciálu, ale aj osobnostných dispozícií. Pre intelektovo nadané deti v tomto veku je dôležitá programová možnosť získať bohaté skúsenosti a zážitky vlastnými aktivitami prostredníctvom didaktického hry a riadeného učenia, a to tak samostatného, ako v skupine rovesníkov. Osobitne významné je rozvíjanie schopnosti vyjadrovať sa prostredníctvom slov, ale aj pohybov, piesní a obrazov, a tak rozširovať základ pre rozvoj gramotnosti. Dôležitá je priateľská a ústretová klíma, ktorá podnecuje žiakov k spontánnemu a tvorivému poznávaniu, konaniu, dorozumievaniu sa, uplatňovanou vzájomného ohľadu, uznania a úcty a tiež k hodnoteniu a sebahodnoteniu. To má funkciu vnútornej motivačnej sebakorekcie, akceptácie názoru pedagóga, ako i tréningu stanovovania si cieľov a kontroly ich plnenia. Vzdelávanie na druhom stupni je organizované podľa Škop Smrek 2 s prirodzeným začlenením integratívnych prvkov, čím sa vytvára základ pre vyššie sekundárne vzdelávanie, ktoré už uplatňuje špecifickejší predmetovo-disciplinárny prístup.

3. Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania)

Pedagogickým princípom školy je, aby žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti, aby ich vedeli vždy správne použiť, aby si rozvíjali kľúčové spôsobilosti.

Konkrétnym cieľom nižšieho sekundárneho vzdelávania je postupné rozvíjanie nasledovných kľúčových kompetencií: sociálno-komunikačné spôsobilosti, matematické a prírodovedné myslenie, gramotnosť v oblasti informačno-komunikačných technológií, spôsobilosť učiť sa (a naučiť sa učiť sa efektívne), riešiť problémy, ďalej osobné, sociálne a občianske spôsobilosti, ako aj spôsobilosť vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa jej prostriedkami. Tento výber vychádza z európskeho referenčného rámca kľúčových kompetencií, ktorý bol rozpracovaný s ohľadom na hodnoty a potreby nášho školského systému. Kľúčové kompetencie majú nadpredmetový charakter a vzájomne sa prelínajú. Sú výsledkom celkového procesu celostného vzdelávania. K ich rozvíjaniu prispieva celý vzdelávací obsah, organizačné formy a metódy výučby, podnetné sociálno-emočné prostredie školy, programové aktivity uskutočňované v škole, ale aj v mimoškolskej činnosti.

Čiastkové ciele vzdelávania zameraného na rozvoj opísaných kompetencií sú tieto:

- poskytnúť žiakom bohaté možnosti vyhľadávania informácií, riadeného skúmania kultúrneho a prírodného prostredia i experimentovania tak, aby sa rozvíjala ich schopnosť učiť sa, ich predstavivosť, tvorivosť a záujem skúmať svoje okolie,
- podporovať kognitívne procesy a spôsobilosti žiakov osvojovať si poznatky, ale aj kriticky a tvorivo myslieť prostredníctvom porovnávania a triedenia faktov, samostatného odvodzovania pravidiel zo známych faktov a aktívneho riešenia problémov,
- umožniť žiakom spoznávať vlastné schopnosti a rozvojové možnosti a osvojiť si základy spôsobilosti poznávať seba samého, vytvárať si správny sebaobraz, sebahodnotenie a primerané sebavedomie,

- podporovať rozvoj pozitívnych vôľových vlastností, vytrvalosti, dôslednosti, systematickosti a cieľavedomosti a optimalizovať možný perfekcionizmus žiakov,
- umožniť žiakom osvojené spôsobilosti využívať vo vlastnej aktívnej činnosti, tvorbe a prezentácii jej výsledkov,
- vyvážené rozvíjať spôsobilosti žiakov dorozumievať sa a porozumieť si, hodnotiť, vyberať, rozhodovať a iniciatívne konať aj na základe sebariadenia a sebareflexie,
- podporovať rozvoj intrapersonálnych a interpersonálnych spôsobilostí, najmä spôsobilosti otvorene vstupovať do sociálnych vzťahov, účinne spolupracovať, rozvíjať svoju sociálnu vnímavosť a citlivosť k spolužiakom, učiteľom, rodičom, ďalším ľuďom obce a k svojmu širšiemu kultúrnemu a prírodnému okoliu,
- viesť žiakov k tolerancii a k akceptovaniu iných ľudí, ich duchovno-kultúrnych hodnôt,
- naučiť žiakov uplatňovať svoje práva a súčasne plniť svoje povinnosti, niesť zodpovednosť za svoje zdravie a aktívne ho chrániť a upevňovať.
  - Škola podporuje rozvoj gramotnosti v oblasti IKT.
  - Zabezpečuje kvalitnú prípravu žiakov v cudzích jazykoch so zreteľom na možnosti školy, so zameraním na komunikatívnosť s ohľadom na schopnosti jednotlivých žiakov.
  - Formuje u žiakov tvorivý životný štýl, vnútornú motiváciu, emocionálnu inteligenciu, sociálne cítenie a hodnotové orientácie.
  - Vychováva žiakov v duchu humanistických princípov.
  - V spolupráci s rodičmi žiakov vychováva pracovitých, zodpovedných, morálne vyspelých a slobodných ľudí.

Naším cieľom je viesť žiakov k tvorivému mysleniu, kritickému mysleniu, naučiť ich tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou, vzájomne sa rešpektovať a byť schopní celoživotne sa vzdelávať.

Žiakov vychovávame k zodpovednosti a samostatnosti a našim princípom je, aby každý žiak v škole zažil úspech.

4. Organizácia prijímacieho konania

Druhý stupeň základnej školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním poskytuje nižšie sekundárne vzdelávanie (ISCED 2). To dáva základy všeobecného vzdelania, ktoré sú rovnaké pre všetkých žiakov. Nadaní žiaci ho však získavajú modifikovanými postupmi, prispôbenými ich špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám. Nižšie sekundárne vzdelávanie trvá päť rokov, v individuálnych prípadoch môže byť skrátené preskočením ročníka alebo absolvovaním dvoch ročníkov počas jedného školského roku.

Podmienky prijatia žiakov do škôl pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním stanovuje § 105 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a Vyhláška MŠ SR č. 307/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.

Podmienkou začlenenia ako žiaka s intelektovým nadaných je vyjadrenie príslušného pedadodgicko-psychologického centra. Pri prijímaní do niektorého z ročníkov 2. stupňa sa okrem testov intelektového nadania overujú aj schopnosti a zručnosti žiakov v oblasti čítania, písania a počítania. V rámci otvoreného systému je možnosť zaradenia žiaka do niektorej z tried II. stupňa aj po absolvovaní 2-mesačného diagnostického pobytu.

Intelektovo nadaní žiaci, ktorým bude aj naďalej potvrzené všeobecne intelektové nadanie, pokračujú vo vzdelávaní na II. stupni (nižšom sekundárnom vzdelávaní, ISCED 2)

5. Dosiahnutý stupeň vzdelania a doklad o jeho získaní

Nižšie sekundárne vzdelávanie

Úspešným absolvovaním posledného ročníka druhého stupňa základnej školy získa žiak nižšie sekundárne vzdelanie. Rozhodujúce je, že žiak zvládol látku predpísanú školským vzdelávacím programom pre stupeň ISCED 2. V prípade, že využil možnosť postúpiť do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka (§ 103 ods. 9 písm. d školského zákona) alebo možnosť absolvovať viac ročníkov počas jedného školského roka (§ 103 ods. 9 písm. e), môže žiak so všeobecným intelektovým nadaním získať nižšie sekundárne vzdelanie po menej ako piatich rokoch vzdelávania. Dokladom o získanom vzdelaní je vysvedčenie s doložkou. Do vysvedčenia sa nevyznačuje, že žiak absolvoval program pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním; postačujúcou informáciou je zapísanie všetkých predmetov učebného plánu.

6. Profil absolventa nižšieho stredného vzdelávania

6.1 Charakteristika absolventa nižšieho stredného vzdelávania ISCED 2

Absolvent programu nižšieho stredného vzdelávania má osvojené a rozvinuté spôsobilosti čitateľskej, pisateľskej, matematickej, prírodovedeckej a kultúrnej gramotnosti. Ovláda účinné techniky (celoživotného) učenia sa a techniky na rozvíjanie spôsobilostí. Dokáže si vážiť sám seba, i druhých ľudí, a dokáže ústretovo komunikovať a spolupracovať. Dokáže používať materinský, štátny jazyk a vie primerane používať 2 cudzie jazyky.

Charakteristika absolventa nižšieho stredného vzdelávania školského vzdelávacieho programu SMREK 2

Je založený na **klúčových spôsobilostiach (kompetenciách)**. Jednotlivé kompetencie sa navzájom prelínajú, prepájajú a majú nadpredmetový charakter. Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebvzdelávania, t.j. kompletného vzdelávacieho programu a iných rozvíjajúcich aktivít prebiehajúcich v rámci školy. Predstavujú komplex vedomostí a znalostí, spôsobilosti a hodnotových postojov umožňujúcich jednotlivcovi poznávať, účinne konať, hodnotiť, dorozumievať sa a porozumieť si, začleniť sa do spoločenských vťahov a osobitne sa rozvíjať. Získavajú sa ako produkt celkového procesu vzdelávania a sebvzdelávania.

Kľúčové spôsobilosti (kompetencie) sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, ale aj neformálneho vzdelávania.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, byť schopný podieľať sa na vytváraní dobrých medziľudských vzťahoch a vedieť uzatvárať kompromisy. Mal by byť schopný vzájomnej tolerancie, vedieť sa obetovať pre iných. Mal by získať spôsobilosť uplatniť svoje vzdelanie v pracovnom, občianskom, rodinnom a osobnom živote.

a) Kompetencia spôsobilosť k celoživotnému učeniu sa

- je schopný využívať osvedčené stratégie učenia sa, pričom si uvedomuje svoje silné a slabé stránky,
- dokáže uplatniť získané znalosti a spôsobilosti v rozličných životných situáciách,
- dosiahol základnú úroveň motivovanosti k celoživotnému učeniu sa.

- uvedomuje si potrebu učenia sa ako prostriedku seberealizácie a osobného rozvoja,
- dokáže reflektovať proces vlastného učenia sa a myslenia pri získavaní a spracovávaní nových poznatkov a informácií a uplatňuje rôzne stratégie učenia sa,
- dokáže kriticky zhodnotiť informácie a ich zdroj, tvorivo ich spracovať a prakticky využívať, kriticky hodnotí svoj pokrok, prijíma spätnú väzbu a uvedomuje si svoje ďalšie rozvojové možnosti.

b) Kompetencie v sociálnych komunikačných spôsobilostiach

- dokáže využívať všetky dostupné formy komunikácie pri spracovávaní a vyjadrovaní informácií rôzneho typu, má adekvátny ústny a písomný prejav zodpovedajúci situácii a účelu komunikácie,
- efektívne využíva dostupné informačno-komunikačné technológie,
- vie prezentovať sám seba a výsledky svojej práce na verejnosti, používa odborný jazyk,
- dokáže primerane komunikovať v materinskom a v dvoch cudzích jazykoch, ovláda slovnú zásobu v primeranej škále sociálnych a kultúrnych súvislostí v zvolenom cudzom jazyku,
- chápe význam a uplatňuje formy takých komunikačných spôsobilostí, ktoré sú základom efektívnej spolupráce, založenej na vzájomnom rešpektovaní práv a povinností a na prevzatí osobnej zodpovednosti,
- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a uplatňuje primeranú formu medzikultúrnej komunikácie.

c) Kompetencia schopnosť riešiť problémy

- uplatňuje pri riešení problémov vhodné metódy založené na analyticko-kritickom a tvorivom myslení,
- má osvojené schopnosti a vedomosti na riešenie problémov s využitím znalostí a schopností získaných v rámci základného vzdelania,
- je otvorený (pri riešení problémov) získavaniu a využívaniu rôznych, aj inovatívnych postupov, formuluje argumenty a dôkazy na obhájenie svojich výsledkov,
- uplatňuje základné logické operácie, dokáže uplatniť vedný prístup pri riešení bežných problémov, má predpoklady na konštruktívne a kooperatívne riešenie konfliktov,
- je schopný vidieť veci problémovo, kriticky myslieť pri hľadaní riešenia,
  - vie si obhájiť svoje rozhodnutie, je si vedomý svojej zodpovednosti za riešenie problémov a užitočnosti poučenia sa z vlastných chýb a chýb iných,
- dokáže spoznávať pri jednotlivých riešeniach ich klady i zápory a uvedomuje si aj potrebu zvažovať úroveň ich rizika.

d) Kompetencia uplatňovať základ matematického myslenia a základné schopnosti poznávať v oblasti vedy a techniky

- rozvíja a používa matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách,
- rozvíja a používa schopnosť používať matematické modely logického a priestorového myslenia a prezentácie,
- má základy a používa modely prírodovednej gramotnosti, ktoré mu umožnia používať postup uplatňovaný vo vede na primeranej úrovni.

e) Kompetencia v oblasti informačnej a komunikačnej technológie

- rozvíja spôsobilosti založené na základných zručnostiach v oblasti IKT,
- používa základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou,
- vytvára jednoduché tabuľky a grafy,
- využíva zručnosť pri kreslení v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií,
- rozumie nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí,
- využíva IKT v iných predmetoch,
- prostredníctvom didaktických hier, edukačných prostredí a encyklopédií využíva IKT v iných predmetoch.

f) Kompetencia učiť sa učiť sa

- vie si vybrať a hodnotiť získané informácie, spracovať ich a využívať vo svojom učení,
- vie ohodnotiť svoj pokrok a dokáže akceptovať spätnú väzbu.

g) Kompetencie osobné, občianske, sociálne a personálne spôsobilosti

- uvedomuje si svoje práva a povinnosti v škole i mimo nej, rešpektuje práva ostatných ľudí, chápe význam a podstatu zákonov a spoločenských noriem,
- chápe základné ekologické a environmentálne súvislosti a rozhoduje sa v záujme ochrany zdravia jednotlivca a spoločnosti,
- vyvážene chápe svoje osobné záujmy v spojení so záujmami širšej skupiny, resp. spoločnosti,
- je pripravený zaujímať sa o dianie a riešenie problémov v spoločnosti,
- uvedomuje si základné humanistické hodnoty, zmysel národného kultúrneho dedičstva, uplatňuje a ochraňuje princípy demokracie,
- uvedomuje si svoje práva v kontexte so zodpovedným prístupom k svojim povinnostiam, prispieva k naplneniu práv iných,
- dokáže spolupracovať v skupine, akceptuje pravidlá, vie prebrať zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce,
- dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory, chápe význam vzájomnej ohľaduplnosti, je otvorený kultúrnej a etnickej rôznorodosti,
- dokáže zvládať svoje vlastné pocity, chápe ich podstatu, dokáže primerane regulovať svoje správanie,
- uvedomuje si svoje kvality a dokáže si projektovať svoj osobný rozvoj a osobné ciele,

- má predpoklady zainteresovane sledovať a posudzovať udalosti a vývoj verejného života a zaujímať k nim stanoviská, aktívne podporuje udržateľnosť kvality životného prostredia,
- dokáže na primeranej úrovni reflektovať vlastnú identitu a budovať si vlastnú samostatnosť/nezávislosť ako člen celku,
- vie si svoje ciele a priority stanoviť v súlade so svojimi reálnymi schopnosťami, záujmami a potrebami,
- osvojil si základné efektívnej spolupráce v skupine - uvedomuje si svoju zodpovednosť v tíme, kde dokáže tvorivo prispievať k dosahovaniu spoločných cieľov,
- dokáže odhadnúť a korigovať dôsledky vlastného správania a konania a uplatňovať sociálne prospešné zmeny v medziosobných vzťahoch.

h) Kompetencie v chápaní a vnímaní kultúry, vyjadrovania sa nástrojmi kultúry

- dokáže pomenovať a orientovať sa v umeleckých druhoch a štýloch, používať vyjadrovacie prostriedky, vie oceniť a rešpektovať rôzne prejavy umenia, vnímať umenie,
- snaží sa porozumieť umeniu a chrániť umelecké prejavy,
- správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám,
- pozná a váži si kultúrne a historické dedičstvo a ľudové tradície,
- dokáže rešpektovať vkus iných ľudí,
- pozná pravidlá spoločenského kontaktu,
- je tolerantný a empatický k prejavom iných kultúr.

i) Kompetencie smerujúce k iniciatívnosti a podnikavosti

- navrhuje nové úlohy, nové riešenia, vyhľadáva riešenia úloh v nových projektoch,
- vytvára si schopnosť plánovať a riadiť prácu.

j) Kompetencie pracovné:

- dokáže si stanoviť ciele s ohľadom na svoje profesijné záujmy, kriticky hodnotí svoje výsledky a aktívne pristupuje k uskutočneniu svojich cieľov,
- je flexibilný a schopný prijať a zvládať inovatívne zmeny,
- chápe princípy podnikania a zvažuje svoje predpoklady pri jeho budúcom plánovaní,
- dokáže získať a využiť informácie o vzdelávacích a pracovných príležitostiach.

Charakteristika absolventa nižšieho stredného vzdelávania- ISCED 2

Má komplexný charakter, spája výstupy z jednotlivých predmetov. Absolvent má osvojené základy všeobecného vzdelania poskytovaného školou, má záujem a potrebu učiť sa aj mimo školy. Pochopil dôležitosť celoživotného vzdelávania a osvojil si a využíva efektívne stratégie učenia sa, pričom si uvedomuje svoje silné a slabé stránky. Získané znalosti a spôsobilosti dokáže uplatniť v rozličných životných situáciách. Získal základy komunikačných spôsobilostí a spolupráce vo vyučovacom aj v cudzom jazyku. Na základe získaných komunikačných spôsobilostí je schopný zodpovedne pristupovať k riešeniu bežných

problémov. Pozná pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu), správa sa kultivovane, primerane okolnostiam a situáciám.

Je si vedomý svojich práv a povinností v škole i mimo nej, rešpektuje práva ostatných ľudí, pozná a váži si naše kultúrno-historické tradície a dedičstvo. Chápe základné ekologické a environmentálne súvislosti a rozhoduje sa v záujme ochrany zdravia jednotlivca i spoločnosti. Dokáže spolupracovať v skupine a akceptuje pravidlá práce v tíme, chápe a dokáže prebrať zodpovednosť a spoluzodpovednosť za výsledky spoločnej práce. Dokáže sa primerane zapojiť do diskusie, pričom rešpektuje aj iné názory, chápe význam vzájomnej ohľaduplnosti a vie do určitej miery regulovať svoje správanie. Uvedomuje si svoj skutočný potenciál, osobné kvality a v súlade s tým si projektuje svoj (aktuálny) osobný rozvoj a osobné ciele.

Používa matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a má základy prírodovednej gramotnosti, ktoré mu umožnia používať na primeranej úrovni postup uplatňovaný vo vede. Číta s porozumením a rozumie grafom, diagramom a tabuľkám. Má spôsobilosti založené na základných zručnostiach v oblasti informačno-komunikačných technológií, ktoré využíva pri práci s informáciami.

6.4. Profil absolventa našej školy

Absolvent našej školy bude svojim vystupovaním robiť dobré meno škole. Kompetencie určené ŠVP a ŠkVP SMREK 1 a 2 bude mať osvojené na úrovni zodpovedajúcej jeho individuálnym schopnostiam. Získané vedomosti a zručnosti dokáže uplatniť v procese ďalšieho vzdelávania a v praktickom živote. Dokáže byť samostatný a tvorivý. Bude vedieť reálne zhodnotiť svoje možnosti a schopnosti, kriticky posúdiť výsledky svojej práce i práce iných. Dokáže pracovať v tíme s uvedením si vlastnej zodpovednosti za výsledok spoločnej práce. Dokáže vytvárať dobré medziľudské vzťahy založené na vzájomnej úcte, tolerancii a porozumení. Bude schopný získavať, triediť a spracovávať rôzne druhy informácií a využívať ich v procese vzdelávania. Je pripravený na život v informačnej spoločnosti. Uvedomuje si hodnotu vlastného zdravia a života a zároveň má úctu ku všetkým formám života. Uvedomuje si nevyhnutnosť ochrany životného prostredia, má vybudované environmentálne vedomie. Je hrdý na vlastný národ a zároveň toleruje jedinečnosť iných kultúr. Dobre ovláda slovenský jazyk, dbá na úroveň vlastného ústneho a písomného prejavu. Ovláda dva svetové jazyky na požadovanej úrovni v závislosti od svojich schopností. Je schopný vnímať umenie na primeranej úrovni, má vybudované estetické cítenie. Je pripravený uplatniť sa v živote, v zamestnaní a byť zodpovedný za svoj život.

7. Pedagogické stratégie

V oblasti rozumovej výchovy je našim cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Špeciálny pedagóg poskytne odbornú pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ich rodičom a zamestnancom školy. Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy. Napriek tomu, že sme sa s tvrdými drogami nestretli, budeme sústavne pôsobiť proti fajčeniu a alkoholickým nápojom cez koordinátora, rodičov a všetkých vyučujúcich účelným využívaním voľného času i vlastným príkladom.

Práca v oblasti environmentálnej výchovy je na našej škole veľmi bohatá, aktivity sú zapracované do všetkých predmetov, hlavne prírodovedných. Žiaci majú o túto oblasť veľký záujem.

Budeme sa snažiť dôsledne vychádzať z potrieb žiakov a motivovať ich do učenia pestrými formami výučby. Budeme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery. Viac budeme preferovať samostatnú prácu žiakov a ich cieľavedomé zvládnutie učiva.

Vo vyučovaní vo veľkej miere používame IKT, podporujeme vyučovanie pomocou didaktickej techniky, umožňujeme žiakom diskusie na danú tému, žiaci pracujú na samostatných a tímových projektoch, vypracúvajú ročníkové práce, ktoré v závere školského roku končia prezentáciami a obhajobami pred publikom.

U žiakov s intelektovým nadaním budeme rozvíjať tvorivé myslenie a podporovať ich individuálne záujmy a schopnosti.

8. Vyučovaci jazyk

Vyučovacím jazykom v škole pre deti so všeobecným intelektovým nadaním je štátny jazyk.

9. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie

Výchova a vzdelávanie žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sa realizuje v rámci bežných tried v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. a vyhláškou MŠ SR č. 307/2008 Z. z. Na stupni ISCED 2 sa jedná o päť ročníkov základnej školy. Škola je zriadená ako plnoorganizovaná základná škola (§ 29 ods. 3 písm. a) školského zákona).

Vzdelávanie v základnej škole pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je poldenné, Vzdelávací proces v škole pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je výrazne individualizovaný. Jednotliví žiaci môžu byť podľa § 103 zákona č. 245/2008 Z. z. preradení do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka (ods. 9 písm. d), absolvovať viacero ročníkov počas jedného školského roka (ods. 9 písm. e), alebo absolvovať niektoré učebné predmety vo vyššom ročníku (ods. 9 písm. f). Môžu tiež postupovať podľa individuálneho učebného plánu (§ 26).

Ak je intelektovo nadaný žiak súčasne žiakom so zdravotným znevýhodnením, pracuje podľa individuálneho výchovno-vzdelávacieho programu (§ 4 ods. 3 vyhlášky MŠ SR č. /2008 Z. z.), v ktorom musia byť zohľadnené aj výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce z tohto znevýhodnenia.

10. Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním schválilo Ministerstvo školstva Slovenskej republiky vzdelávací program ako súčasť štitného vzdelávacieho programu pod číslom CD-2008-18550/39582-1:914 dňa 26. mája 2009.

Vo vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním sa v jednotlivých ročníkoch postupuje podľa platných učebných osnov pre 1. stupeň základnej školy. *Učebný plán a doplnky k učebným osnovám pre 1. - 4. ročník základnej školy pre žiakov s intelektovým nadaním* schválený Ministerstvom školstva Slovenskej republiky dňa 30. augusta pod číslom CD-2007-16094/33586-1:095 s platnosťou od 1. septembra 2007 má vo vzdelávaní žiakov s intelektovým nadaním odporúčací charakter.

Vychádza najmä z individuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb jednotlivých žiakov. Doplnok rozširuje učebný obsah predmetov slovenský jazyk, matematika, vlastiveda a informatika. Obsahuje tiež učebné osnovy pre špecifický predmet obohatenie.

11. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie intelektovo nadaných žiakov s ďalšími špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Nadpriemerné intelektové nadanie sa môže rozvinúť aj u žiaka s postihnutím, žiaka chorého alebo zdravotne oslabeného, žiaka s vývinovými poruchami učenia alebo správania. Školský zákon zaraďuje takéto deti k žiakom so zdravotným znevýhodnením (§ 2 písm. k) a pokladá

ich, rovnako ako žiakov s nadaním, za žiakov so špeciálnymi výchovnovzdelávacími potrebami. Tieto potreby musí diagnostikovať zariadenie výchovného poradenstva a prevencie (§ 2 písm. j).

Intelektovo nadaný jednotlivec môže okrem mentálneho postihnutia trpieť prakticky ľubovoľným problémom či kombináciou problémov z oblasti zdravotného znevýhodnenia, a to po celú dobu vzdelávania, alebo iba v ostím časovom či vývinovom období.

Ak má žiak školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním okrem nadania diagnostikované aj špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajúce z jeho zdravotného znevýhodnenia, vzdeláva sa podľa individuálneho vzdelávacieho programu (§ 4 ods. 3 vyhlášky MŠ SR č. 307/2008 Z. z.), ktorý zohľadňuje nielen potrebu rozvíjať jeho nadanie, ale aj potrebu kompenzovať nedostatky vyplývajúce z jeho zdravotného znevýhodnenia. Za tvorbu tohto programu zodpovedá triedny učiteľ, ktorý pri tom spolupracuje so špeciálnym pedagógom príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a výchovným poradcom.

Pri príprave individuálneho vzdelávacieho programu a vo výchovnovzdelávacej práci postupujú pedagogickí pracovníci školy pre žiakov s intelektovým nadaním v súlade so školským vzdelávacím programom a súčasne podľa metodických materiálov, ktoré pre jednotlivé druhy špeciálnych výchovnovzdelávacích potrieb schválilo ministerstvo školstva.

Škola pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, na ktorej sa vzdelávajú žiaci so zdravotným znevýhodnením, zabezpečuje služby špeciálneho pedagóga (§ 130, ods. 3 písm. c) zákona č. 245/2008 Z. z.) alebo v spolupráci s centrom špeciálno-pedagogického poradenstva.

12. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Hodnotenie žiakov je postavené na plnení konkrétnych úloh primeraných úrovni ich poznávacieho vývinu. Je založené prevažne na diagnostikovaní pokrokov v osobnom rozvoji. Vzhľadom na vysokú senzitivitu a extrémne prežívanie úspechu a neúspechu musí byť hodnotenie nadaných žiakov veľmi spravodlivé. Má byť predovšetkým pozitívne, aby žiaka motivovalo k ďalšej práci. Každý nadaný žiak musí mať možnosť zažívať úspech, no musí tiež vedieť, že aj poznanie vlastných chýb a ich odstraňovanie pomáha jeho rozvoju. Preto má byť hodnotenie objektívne, individuálne (vzhľadom na schopnosti každého žiaka) a diskrétno (vzhľadom na citlivé až precitlivelé reakcie nadaných detí na svoje výkony, ich častý perfekcionizmus a vysokú sebakritičnosť). Odporúča sa aplikovať slovné hodnotenie, resp. využiť viaceré formy hodnotenia (bodové, obrázkové, značkové atď.). Na vysvedčení je tiež vhodné použiť slovné hodnotenie. Nadaní žiaci, ktorí už vedľa dobre čítať, si tak môžu prečítať informáciu i motivačnú pochvalu od učiteľa. Takéto vysvedčenie je pre nich výbornou spätnou väzbou a impulzom pre ďalšiu školskú prácu. Poskytuje tiež viac informácií rodičom.

Keďže vývin nadania je prísne individuálny, nižšieho sekundárneho vzdelávania podľa programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sa môžu zúčastňovať žiaci od prvého, ale aj od ktoréhokoľvek vyššieho ročníka – podľa toho, kedy sa ich mimoriadne nadanie prejaví. Žiaci, ktorých nadanie sa nebude rozvíjať podľa očakávaní a pre ich individuálny rozvoj sa ukáže vhodnejší bežný vzdelávací program, môžu byť po odbornom pedagogicko-psychologickom posúdení kedykoľvek v priebehu školskej dochádzky preradení do bežného režimu základnej školy. Preto musí byť program školy pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním dostatočne pružný a založený predovšetkým na obohacovaní a rozširovaní učiva, nie na akcelerácii.

Súčasťou výchovno-vzdelávacieho programu musí byť aj regulácia a eliminácia prípadných problémových prejavov osobnosti nadaného dieťaťa, ako aj korekci prípadného zdravotného či sociálneho znevýhodnenia, ktoré sa môžu vyskytnúť súbežne s nadaním. Žiaci so všeobecným intelektovým nadaním, ktorí majú aj iné druhy špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, postupujú podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý tieto ich potreby zohľadňuje. V takých prípadoch treba zaistiť servis špeciálneho pedagóga.

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov.

Cieľom je ohodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z *Metodických pokynov č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy*. Okrem sumatívnych výsledkov sa sústredíme na rozpracovanie normatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe vopred dohodnutých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj žiaka, slušnosť v správaní a celkový prístup k rešpektovaniu vnútroškolského poriadku.

Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa bude brať do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Hodnotenie žiakov v triedach pre všeobecne intelektovo nadaných žiakov je nasledovné:

Na I. stupni sú žiaci v 1. ročníku hodnotení slovné. V 2.-4. ročníku sú hodnotení známku.

Počas vyučovacieho procesu sa v triede využívajú tri formy hodnotenia:

sebahodnotenie – žiak hodnotí vlastné výkony, hodnotenie spolužiakom, hodnotenie učiteľom.

Povinné práce v hodnotiacom portfóliu :

Vybrané písomné práce z jednotlivých predmetov – kontrolné diktáty, polročné a výstupné testy. Intelektovo nadaní žiaci vypracúvajú aj ročníkové práce, totožné s ostatnými spolužiakmi.

Voliteľné:

Zapojenie sa do projektov, do súťaží, vypracúvanie referátov, príspevky do šk. časopisu, tvorba vlastných projektov.

13. Povinné personálne zabezpečenie

Povinné personálne zabezpečenia je platné podľa štátneho vzdelávacieho programu.

Špeciálny psychológ (CPPP a P Trenčín, ŠC P P P a P Bánovce nad Bebravou) vykonáva odborné činnosti. Poskytuje odborné poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom detí alebo žiakov a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení.

Špeciálny pedagóg (C P P P a P Trenčín, Š C P P P a P Bánovce nad Bebravou) vykonáva odborné činnosti v rámci špeciálnopedagogickej diagnostiky, individuálnej a skupinovej terapie, výchovno-vzdelávacej činnosti v základnej škole priamo počas vyučovania i mimo vyučovania deťom a žiakom, ktorí majú pre svoje komunikačné, mentálne, sensorické, somatické alebo sociálne danosti špeciálne výchovnovzdelávacie potreby. Odbornú pomoc poskytuje najmä deťom a žiakom v školskej integrácii. Poskytuje špeciálnopedagogické poradenstvo a konzultácie zákonným zástupcom detí alebo žiakov a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení.

Pedagogicko-psychologické centrá napomáhajú pri tvorbe individuálnych učebných plánov.

14. Povinné materiálne-technické a priestorové zabezpečenie

Škola poskytuje žiakom s nadaním veľmi dobré materiálne aj priestorové podmienky.

Žiaci využívajú všetky priestory školy, ako napríklad počítačovú učebňu, jazykovú učebňu, ŠKD a školskú knižnicu.

V procese vyučovania vyučujúci používajú všetky pomôcky kabinetných zbierok a rovnako IKT. Podľa potreby sa žiakom poskytujú špeciálne PL a učebnice.

15. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní sú rovnaké ako v ŠkVP pre primárny stupeň vzdelávania, pričom sa prihliada pri tvorbe rozvrhu a zabezpečovaní aktivít na špecifické potreby detí s nadaním.

Okrem toho pri vzdelávaní žiakov s nadaním je potrebné vytvoriť vhodnú štruktúru práce a odpočinku žiakov a učiteľov počas dňa, vhodný režim vyučovania s ohľadom na vek a špecifické potreby žiakov.